

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3127

Vragen van het lid **Weverling** (VVD) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over *het bericht «Kostenbesparende operatie «brievenbus weghalen» is in volle gang»* (ingezonden 27 juli 2018).

Antwoord van Staatssecretaris **Keijzer** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 7 september 2018).

Vraag 1

Kent u het bericht «Kostenbesparende operatie «brievenbus weghalen» is in volle gang»¹?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 4

Was u op de hoogte van het voornemen van PostNL om bijna 50 procent van de brievenbussen in Nederland te verwijderen? Zo nee, waarom niet? In hoeverre is het mogelijk de brievenbussen te verwijderen met het oog op Europese en nationale wetgeving en algemene maatregelen van bestuur?

Antwoord 2 en 4

In de Postrichtlijn worden eisen aan het niveau van dienstverlening gesteld, bijvoorbeeld ten aanzien van het aantal bezorgdagen per week. Dit zijn minimumeisen, afhankelijk van de behoeften van gebruikers staat het elke lidstaat vrij om nationaal aanvullende eisen aan de Universele Postdienst (UPD) te stellen. Ten aanzien van de brievenbussen stelt de Postrichtlijn alleen dat de lidstaat erop toe moet zien dat de dichtheid voldoet aan de behoeften van de gebruikers.

In de Postwet 2009 en het Postbesluit 2009 staan de Nederlandse kwaliteitseisen die aan de UPD-verlener worden gesteld met betrekking tot de maximale afstand tot waarbinnen straatbrievenbussen beschikbaar moeten zijn. Met deze eisen beschikte PostNL tot 2016 in de praktijk over circa 19.000 brievenbussen. Doordat een belangrijk deel van de brievenbussen slechts beperkt werd gebruikt maar wel op alle verplichte ophaaldagen geleegd

¹ <https://nos.nl/artikel/2243089-kostenbesparende-operatie-brievenbus-weghalen-is-in-volle-gang.html>

diende te worden, zetten deze eisen een rendabele uitvoering van de UPD onder druk.

In 2015 is uw Kamer akkoord gegaan met de aanpassing van de spreidingseisen in de Postwet 2009 en het Postbesluit 2009 per 1 januari 2016 (Kamerstuk 34 024, nr. 30). Door deze aanpassing zijn de eisen meer gericht op de behoeften en het gedrag van gebruikers dan op de maximale onderlinge afstand van brievenbussen. Dit stimuleert PostNL als verlener van de UPD om brievenbussen te plaatsen op locaties waar mensen regelmatig komen, zoals bij supermarkten, winkelcentra en/of openbaarvervoerlocaties. De verlener van de UPD wordt met deze wijziging in staat gesteld het aantal brievenbussen te verminderen naar circa 8.700 brievenbussen. Op deze manier realiseert PostNL een aanzienlijke kostenbesparing en blijft de toegankelijkheid van de postdiensten gegarandeerd. PostNL voert deze vermindering gefaseerd over meerdere jaren uit, waardoor dit proces op dit moment nog gaande is.

Vraag 3

Heeft PostNL, gezien de recente ervaringen met het weghalen van brievenbussen in Overschild, overleg gehad met de Autoriteit Consument en Markt (ACM) over het weghalen van brievenbussen? Zo ja, wat heeft de ACM in dit overleg aan PostNL geadviseerd?²

Antwoord 3

Om te zorgen dat PostNL bij het verminderen van het aantal brievenbussen rekening houdt met de lokale situatie en met kwetsbare groepen, bevat postwetgeving eisen ten aanzien van het proces dat dient te worden gevolgd bij het wijzigen van de locatie van straatbrievenbussen (zie beantwoording van vraag 6). Ik ben van mening dat PostNL dit proces zorgvuldig doorloopt, waarbij zij zo veel mogelijk maatwerk probeert te leveren. Het is aan de ACM om te toetsen of de UPD-verlener zich houdt aan de wettelijke eisen. Ik heb van de ACM begrepen dat zij als onderdeel van het reguliere contact met PostNL heeft gesproken over het betrekken van belangenorganisaties, zoals vertegenwoordigers van ouderen, bij het weghalen van brievenbussen. Indien nodig neemt de ACM naar aanleiding van vragen die bij haar binnen komen over het weghalen van brievenbussen ook contact op met PostNL. Ik heb van de ACM begrepen dat er op dit moment geen indicaties zijn dat PostNL zich niet houdt aan de regels ten aanzien van de beschikbaarheid van brievenbussen.

Vraag 5

Hoe rijmt u het weghalen van brievenbussen met de in het regeerakkoord uitgesproken ambitie dat het kabinet de universele postdienst op het huidige kwaliteitsniveau, op het platteland en in krimpregio's wil verankeren?

Antwoord 5

In 2016 zijn de spreidingseisen in het Postbesluit 2009 versoepeld. PostNL voert dit besluit gefaseerd door. Dat PostNL nu brievenbussen weghaalt, is dus het gevolg van een besluit dat enkele jaren voor het regeerakkoord van dit kabinet is genomen. In het regeerakkoord heeft dit kabinet afgesproken om het huidige wettelijke kwaliteitsniveau te handhaven. Met betrekking tot de brievenbussen betekent dit dat dit kabinet de wettelijke spreidingseisen niet verder wil verruimen en het minimumaantal van circa 8.700 brievenbussen wil handhaven.

De Wereldpostunie stelt dat het kwaliteitsniveau van de UPD in Nederland goed op peil is. Dit jaar bleek uit hun onderzoek dat PostNL goed en op constant hoog niveau presteert als uitvoerder van de UPD en wereldwijd het een na beste postbedrijf is dat werkt in opdracht van de overheid.

Vraag 6

Bent u bekend met de regelmatige protesten die voorkomen tegen het verwijderen van brievenbussen, met name door kwetsbare groepen in Nederland (bijvoorbeeld bewoners van een serviceflat of mindervaliden)?

² <https://www.acm.nl/nl/publicaties/publicatie/17302/PostNL-plaatst-briefbus-in-Overschild-terug>

Wordt vanuit het ministerie overleg tussen PostNL en belangenorganisaties voor deze kwetsbare groepen aangemoedigd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Bij de wijziging van het Postbesluit 2009 (Stb. 2015, 404) is expliciet rekening gehouden met de toegankelijkheid van de UPD, met name op lokaal niveau en voor kwetsbare groepen (zoals ouderen). Zo is in de Postwet 2009 een verplichting voor de UPD-verlener opgenomen om bij een voorgenomen wijziging in het aantal en de spreiding van straatbrievenbussen advies te vragen aan consumentenorganisaties die de belangen behartigen van kwetsbare gebruikers van de UPD (artikel 18a, eerste lid). Vervolgens is de UPD-verlener verplicht om bij de wijziging rekening te houden met dat advies (artikel 4d van het Postbesluit 2009), dient de UPD-verlener schriftelijk te reageren op het advies van deze organisaties, en redenen aan te geven waarom het advies al dan niet wordt overgenomen (artikel 18a, derde lid, van de Postwet 2009). Met deze regels is het overleg tussen PostNL en belangenorganisaties voor kwetsbare groepen wettelijk verankerd.

Het wettelijk voorgeschreven adviesproces is onderdeel van het locatiebeleid van PostNL. Dit lokale proces met lokale belangenverenigingen en plaatselijke afdelingen van landelijke organisaties voor kwetsbare gebruikers stelt PostNL in staat om zoveel mogelijk rekening te houden met de behoeften van kwetsbare groepen. Dit locatiebeleid is bij het tot stand komen in 2015 afgestemd met koepelorganisaties als de ouderenbonden, Ieder(in), vertegenwoordigers van VNG, het RIVM en de Landelijke Vereniging van Kleine Kernen. Ik hecht aan het overleg tussen PostNL en belangenorganisaties voor kwetsbare groepen over de brievenbussen. Naar mijn mening doorloopt PostNL dit adviesproces zorgvuldig en biedt het locatiebeleid van PostNL voldoende waarborg en stimulans voor overleg tussen PostNL en belangenorganisaties voor kwetsbare groepen in Nederland.

Vraag 7

Deelt u de mening dat het niet wenselijk is dat ingrijpende handelingen, zoals het verwijderen van bijna de helft van de Nederlandse brievenbussen, worden doorgevoerd aan de vooravond van het debat over de toekomst en inrichting van de Nederlandse postmarkt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

De aanhoudende krimp blijft de betaalbaarheid van de UPD in Nederland onder druk zetten. Uw Kamer is in 2015 in dat kader akkoord gegaan met versoepelde spreidingseisen en PostNL voert het reductieprogramma van de straatbrievenbussen sinds 2016 gefaseerd uit. Om de publieke belangen voor de komende jaren te blijven borgen, is verdere aanpassing van regelgeving op korte termijn wel noodzakelijk. Ik heb uw Kamer daarom wijzigingen van de Postwet 2009 en de Postrichtlijn voorgesteld in mijn recente brief (Kamerstuk 29 502, nr. 158). Net zoals er uitgebreid met uw Kamer is gesproken over de eerdere wijziging van de eisen aan het aantal en de spreiding van de brievenbussen per 1 januari 2016 overleg ik uiteraard graag met uw Kamer over deze brief.

Vraag 8

Kunt u toezeggen dat de brievenbussen worden teruggeplaatst, indien blijkt dat de gewenste kwaliteit van de postdienstverlening in Nederland niet kan worden nagestreefd door het weghalen van de brievenbussen?

Antwoord 8

In 2015 heeft de Minister van Economische Zaken in overleg met uw Kamer geconcludeerd dat met het terugbrengen van het aantal brievenbussen naar 8.700 de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de postdienst nog steeds is geborgd. Ik zie geen reden om deze conclusie te herzien en de wettelijke eisen voor het aantal en de spreiding van brievenbussen te verhogen.